

Nog een schamele drie weken en dan sluiten de poorten van de Gouden Kooi. Voor wie het gemist heeft (en dat kan bijna niet) even een korte samenvatting van de afgelopen anderhalf jaar...

24 augustus 2006. De Gouden Kooi verwelkomt haar eerste bewoners, door Talpa hoogdravend aangeduid als 'miljonairs'.

Het motto van het program luidt als volgt: "Hoeveel vrijheid ben je bereid op te geven?" Voor een aantal blijkt de vrijheid harder te roepen dan de miljoenen, en een rappe exodus van miljonairs is het gevolg. De plaatsvervangers zijn duidelijk van een lager allooi, en naarmate het programma vordert zakt het niveau steeds verder weg.

Momenteel lijken we, als kijker, exclusieve beelden te zien van een serieus Flodder-experiment. Er zit een stel Tokkies in die villa dat zich werkelijk nergens voor schaamt. We hebben in Nederland ook *white trash*, het woont in Eemnes.

De enige bewoner die er van het begin tot het einde het gewoond heet Brian. De beste knul begon zijn 'gouden avontuur' als een timide en beschaafde dichter en poeet, hoewel niet erg getalenteerd.

Inmiddels denkt Brian dat hij een Belangrijke Nederlander is geworden, waarvoor mensen in de rij zullen staan zodra hij op vrije voeten is. In de rij wel, ja, maar niet voor een handtekening. Ik denk dat de voornaamste feedback zal slaan op de hardhandige behandeling van zijn vriendinnetje Amanda, die hij op een avond de douche doorramde. Zijn vriendinnetje Amanda is schijnbaar met dezelfde *stupid-stick* geslagen, want ondanks het besef dat ze in een gewelddadige 'relaasie' zit, blijft ze hardnekkig volhouden dat Brian en zij een geweldig koppel zijn. Hmm, als je zit te wachten tot het fout gaat, zijn ze inderdaad een ideaal koppel om in de gaten te houden.

Dat geldt net zo hard voor Huub en Claire, laat ik daar eerlijk over zijn. Ja, Claire is een vriendinnetje van me, maar haar beweegredenen om te trouwen met Huub begrijp ik nauwelijks. Tenzij er een flink geldbedrag tegenover heeft gestaan, vind ik dat hele huwelijk maar stom.

Hoewel, huwelijk? Op tv was duidelijk te zien dat er niet werd getrouwd zoals we dat gewend zijn. Waar was de ambtenaar van de Burgelijke Stand? Waar was de vraag die je met 'Ja' moet beantwoorden? Waar zijn de officiële trouwdocumenten? Eerst zien, dan geloven. Het blijft wel televisie namelijk: je wordt belazerd waar je bij staat. Huub zal wel de nodige shit over zich heen krijgen. Hij heeft er een aantal vriendinnetjes door heen gejaagd, een kwartet hoeren, zoveel drank dat het een alcoholverbod rechtvaardigde, en hij is een week lang de villa uitgeknikkerd vanwege een vermeend handgemeen met oud-deelnemer Nathanael.

Claire krijgt voor haar kiezen dat haar man niet te vertrouwen valt (leuk, als iedereen dat tegen je gaat zeggen) en ze zal ook wel kritiek krijgen op haar onaflaatbare passiviteit. Maar dat is ook zo...

En dan is er nog Jaap. De grandioos dikke man met een reputatie van 'kotsmonster'. "Laat hem niet te dicht bij komen, Ria, straks kotst hij over je heen!"

Op zich maak ik me om Jaap nog niet zo'n zorgen. Hij heeft een dikke huid, dus hij kan een stootje hebben. Hij heeft bewezen dat hij binnen no-time dikke vrienden kan worden met de meest vreemde snuiters. Als iemand kritiek zou hebben op Jaap, of een handtekening wil hebben of tegen hem wil schaken, dan zie ik Jaap er nog wel voor aan om redelijk normaal te reageren. Het wordt een ander verhaal als Jaap wordt gebruikt voor verbale schietoefeningen van opgeschoten tuig, dat moeite heeft met het accepteren van lichamelijk bijzondere personen. Zie Premtime, bijvoorbeeld.

Wat gaat er nou straks daadwerkelijk gebeuren? Worden onze vrienden in de villa vogelvrij verklaard? Staan er dadelijk net zoveel mensen te wachten op Brian en Huub als een paar maanden geleden op Joran van der Sloot?

Aan de publieke reacties op de deelnemers aan de Gouden Kooi kun je het relativiserend vermogen van de Nederlandse televisiekijker afmeten. Hoe meer bedreigende en opruiende reacties, hoe lager het collectief niveau.

Het is natuurlijk van de zotte dat hele volksstammen zich druk maken om vijf losers in een tv-spelletje, waarvan de kijker eerlijk gezegd niets begrijpt. Het is nog veel debieler dat er wordt bedreigd om deze deelnemers lichamelijk iets aan te doen, maar het toppunt moet toch wel zijn dat dezelfde critici het massaal laten afweten als er iets belangrijks op het spel staat, zoals verkiezingen.

Dezelfde kijkers die massaal afstemmen op RTL5 voor De Gouden Kooi, zijn dezelfde mensen die bij de laatste verkiezingen massaal hebben gestemd op de politieke partijen die ons allemaal een oor aannaaien. Waar is de publieke verontwaardiging gebleven? Durven jullie wel tegen vijf kleine showbizz-parttimers, maar niet tegen het Haagse establishment? Bij Balkenende wordt vast weleens een dreigmailtje bezorgd, maar niet in de hoeveelheden die in Eemnes de vuilnisbak halen. Ondertussen is Balkenende wel vriendjes met Bush (de meest dodelijke levende man van onze tijd) en stuurt hij voor een totale leugen veertien man de dood in, ergens in Afghanistan.

Wat mij dwars zit, is dat er blijkbaar nog wel een soort van respect heerst voor de politiek, omdat het de politiek is. Niet om wat de politiek voor ons doet, terwijl dat juist hetgene zou moeten zijn waarop de politiek wordt afgerekend.

Op school moet je ook blijven zitten als je een heel jaar geen flikker hebt uitgevoerd. Het excuus dat je iedere dag wel bent komen opdagen gaat dan niet op.

Voor deelnemers aan reality-soap is minder respect. Niet dat ze dat automatisch verdienen, het zijn immers geen verzorgers of brandweerlieden of dokters, maar een basis van respect voor de medemens zou op z'n plaats geweest zijn. De deelnemers zelf zijn ieder zicht op de realiteit verloren, dat moge inmiddels wel duidelijk zijn. Van deze mensen hoeven we dan ook geen perfecte normen en waarden te verwachten. Zij hebben hun eigen wereldje, en daarin gelden andere regels dan in onze wereld. Prima, laten we dat accepteren met z'n allen. Binnen hun eigen regels mogen ze elkaar dwars zitten wat ze willen – wie zijn wij om daar over te oordelen? We kijken mee en we oordelen toch, zo zit de mens in elkaar, maar het oordeel hoeft niet vergezeld te gaan van lichamelijk geweld of bedreiging.

Nog drie weken, dan zullen we Huub, Brian, Claire, Jaap en Amanda in levende lijve mogen meemaken. En zij zullen aan den lijve kunnen ondervinden op welk peil het landelijke relativeringsvermogen ligt.
Ik denk vrij laag...

Bart